بسم الله الرحمن الرحیم

تبیین رهنمودهای انتخاباتی مقام معظم رهبری

دولت کارآمد؛ چیستی، چرایی و چگونگی تحقق آن

مقدمه:

نگاه منظومه‌ای و هدفمند به مجموعه فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی پیرامون انتخابات ۱۴۰۰ نشان می‌دهد معظم‌له هدفمند و حکمیانه، هدف عاجل و غایی انتخابات را «بازسازی اعتماد مردم به نظام با افزایش رضایتمندی مردم از طریق حل مشکلات معیشتی جامعه و رونق اقتصادی کشور» قرار داده که تنها راه حصول آن «**کارآمدسازی دولت با تشکیل دولت کارآمد**» می باشد. مقصودی که با سر انگشتان مردم ظرف یک روز دست یافتنی است به شرط اینکه مطالبه مقام معظم رهبری و مسیری که برای رسیدن به آن ترسیم فرموده‌اند از طریق نخبگان برای آحاد جامعه تبیین شود.

از همین‌رو، معاونت بررسی و گفتمان سازی تلاش نموده تا با تبیین چیستی دولت کارآمد، چرایی تشکیل و چگونگی تحقق آن از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی، زمینه عملی شدن آن را به یاری خداوند سبحان و همت شما عزیزان فراهم سازد.

چیستی دولت کارآمد ؟

انقلاب اسلامی ملت ایران کارنامه ای بس درخشان در گام نخست خویش دارد اما در کنار این دستاوردهای بزرگ که متاسفانه کمتر مورد توجه نخبگان قرار می گیرد، نقاط ضعفی نیز دارد که در بیانیه گام دوم رهبر معظم انقلاب نیز مورد اشاره قرار گرفته است. آسیب هایی که به کارآمدی نظام اسلامی لطمه زده و سبب شده تا برخی از نیازهای مردم و جوانان بدون پاسخ بماند.

کارآمدی با این تعریف که باید به نیازهای جامعه پاسخ دهد، مستلزم سه ضلع همسو و هماهنگ می باشد. در ضلع اصلی و راس این مثلث «ایده و ایدئولوژی» قرار دارد. ضلع دوم این مثلث را «ساختار» به خود اختصاص داده و در ضلع سوم «کارگزار» قرار گرفته است.

در راس سیستم فعلی حاکم بر کشور شارع مقدس «اسلام» جای گرفته که از نگاه الهیون و معرفت شناسان نمونه اعلی ادیان آسمانی است. در رکن دوم این مثلث، بر اساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ساختاری منبعث از مردم سالاری دینی

تعریف شده که همه مسئولان در آن با رای مستقیم و یا غیرمستقیم مردم انتخاب می‌شوند و وظایف خود را در قالب سه قوه منفک از یکدیگر انجام می دهند.

در ضلع کارگزار که عمدتاً مسئولان و مدیران اجرایی کشور قرار دارند، ضعف‌هایی وجود دارد که منجر به ناکارآمدی نظام به معنای عدم پاسخ به برخی از نیازهای اقتصادی و اجتماعی مردم گردیده است. لذا تغییر در ضلع کارگزار یکی از الزاماتی فعلی نظام برای حل مشکلات ناشی از سیاست‌های غلط، کج کارکردهای، نگاه به بیرون و انفعال کارگزاران اجرایی می باشد.

بدون تردید این تغییر با حضور مردم در پای صندوق های رای، هنرنمایی نخبگان کشور جهت تنظیم گفتمان (تاکید بر تغییر) و شعارهای انتخاباتی(امیدآفرین، ظرفیت ساز و در راستای شعار سال) و هدایت‌های رهبری معظم انقلاب در تعیین اهداف و راهبردهای کلان نظام، عملی خواهد بود. بدین ترتیب، یکی از وظایف اساسی هادیان سیاسی و همه نخبگان، خواص و نیروهای وفادار به انقلاب اسلامی در شرایط کنونی تبیین جهادی و صحیح اهداف مقام معظم رهبری و نحوه ریل گذاری معظم‌له برای رسیدن به آن می باشد که بدون درک دقیق و درست از این مهم می باشد تا تغییر در ضلع کارگزار و تغییر رویکرد مدیران اجرایی کشور از غیرانقلابی به انقلابی و کارآمدسازی دولت با سرانگشتان مردم در واپسین روزهای خرداد ماه ۱۴۰۰ صورت گیرد.

چرایی کارآمد سازی دولت ؟

نتایج ارزیابی کارنامه ملت ایران بر اساس اهداف و آرمان‌هایی مانند؛ کاهش جهل بشر، ایستادگی در برابر کانون جاهلیت، تامین سعادت دنیوی و اخروی، ترویج معنویت و اخلاق، ساخت جامعه اسلامی و... بیانگر نمره بسیار خوبی و بالای آن است. در این میان نظام جمهوی اسلامی نیز به عنوان یکی از دستاوردهای انقلاب اسلامی نیز توفیقات بسیار ارزشمند و شگفت انگیزی بدست آورده است که از جمله آن می توان به موفقیت‌های دفاعی و نظامی، رشد علمی و... اشاره کرد. لکن برخی نارسائی‌ها در برآورده کردن نیازهای اولیه جامعه کارآمدی آن را زیر سوال برده است.

بر این اساس ملت ایران در آستانه باید در اولین انتخابات ریاست جمهوری گام دوم با شکل گیری دولتی کارآمد این نقیصه را برطرف نموده و مانع دستیابی دشمنان اسلام و ملت ایران به اهداف شوم شان گردد:

برخی دیگر از ضرورت‌های کارآمدسازی دولت آینده را می‌توان در موارد زیر برشمرد:

۱- جلوگیری از توطئه سکولارها برای اثبات ناتوانی فقه اسلام در اداره جامعه

فائق آمدن بر توطئه عظیم جریان روشنفکری سکولار که هدف خویش را ناتوان نشان دادن فقه اسلام جهت اداره جوامع امروزی قرار داده است. این مقصود را برخی از عناصر جریان روشنفکری غرب‌گرا که در طول تاریخ معاصر به عنوان یک ابرجریان در کشور نقش داشته است، بر زبان جاری کرده و مقصودی جز نقشی که در انقلاب مشروطه ایفاء نمود و جریان مذهبی را به چوبه دار سپرد ندارد. عزیزان می‌توانند در این رابطه به نامه علی افشاری‌زمانی که سرشاخه تحکیمی‌های افراطی بود به تاجزاده در دوره‌ی مسئولیت ستاد انتخابات کشور را داشت و باید انتخابات دور هفتم مجلس را برگزار می‌کرد که البته قصد تعویق آن را داشتند، مراجعه نمایند که در روزنامه شرق در آن زمان تحت عنوان «چهار راه عمل» به چاپ رسیده بود. وی در آن نامه تصریح کرده بود که آقای تاجزاده چرا بیهوده انتخابات برگزار می‌کنید و بی‌جهت مردم را امیدوار به آینده می‌کنید. بیایید صادقانه به مردم بگوییم که فقه اسلام قادر به اداره جامعه نمی‌باشد.

۱) اقتضائات جهانی با تغییر دولت در آمریکا

بایدن با مهره چینی‌ها و اولین مواضع شان در سیاست خارجی و برجام نشان داده که از سیاست پیچیده ای برخوردار بوده و توان اجماع سازی بین‌المللی و

ائتلاف‌سازی منطقه علیه ایران را دارد. بویژه اینکه اروپا در این دوره قصد نقش آفرینی به عنوان پلیس بد را دارد.

لذا جهان در افق ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۴ وارد مرحله پیچیده‌ای خواهد شد که هرگونه عدم انسجام داخلی و ادامه وضعیت قبلی در کشور ما را با نتایج غیرقابل پیش بینی مواجه خواهد کرد.

۳) شرایط منطقه و مقاومت

تحقق مطالبه مقام معظم رهبری در افق ۲۵ ساله در محو رژیم صهیونیستی، خروج آمریکا از منطقه و پیروزی مقاومت در سوریه و یمن منوط به دولت کارآمد و انقلابی در ایران است.

٤) اقتضای انقلاب در چهله دوم،

لزوم زمینه‌سازی برای تحقق اهداف بیانیه گام دوم و لزوم دولت سازی اسلامی ایجاب می‌کند که در نخستین انتخابات ریاست جمهوری دولتی روی کار بیاید که با افزایش کارآمدی نظام اسلامی، گام محکمی در راستای بازسازی اعتماد عمومی به نظام و کاهش آسیب پذیری اقتصاد و معیشت مردم از فشارها و توطئه های دشمنان ملت ایران بردارد.

چگونگی تحقق دولت کارآمد؟

سوال اساسی در نوشتار حاضر، چگونگی تحقق تشکیل دولت کارآمد و دستیابی به آن از منظر مقام معظم رهبری می‌باشد که با مروری بر فرمایشات معظم‌له در رابطه با انتخابات ۱۴۰۰ قابل استنباط می‌باشد:

۱- تاکید بر دولت جوان، حزب اللهی

رهبر معظم انقلاب اواخر اردیبهشت سال گذشته (۱۳۹۹) در بین جمعی از جوانان و دانشجویان با اشاره به تعبیر دولت جوان، مقصود از طرح آن را به شکل شفاف بیان کرده و فرمودند:

من البتّه - همچنان که قبلاً هم در سال گذشته تأکید کردم و مکرّر هم گفته‌ام- به دولت جوان و حزب‌اللهی معتقدم و به آن امیدوارم. ... به نظر من علاج مشکلات کشور، دولت جوان حزب‌اللهی و جوان مؤمن است که می‌تواند کشور را از راه‌های دشوار عبور بدهد.

معظم‌له در ادامه جوان بودن دولت را تبیین کرده و افزودند: «البتّه دولت جوان صرفاً به معنای این نیست که باید یک رئیس‌دولت جوان، آن هم مثلاً جوان به معنای ۳۲ ساله داشته باشد؛ نه، دولت جوان، [یعنی] یک دولت سرِ پا و بانشاط و آماده‌ای

که در سنینی باشد که بتواند تلاش کند و کار بکند و خسته و از کارافتاده نباشد؛ منظور این است.»

شاید برخی سواستفاده‌ها و سوء برداشت‌ها در این زمینه سبب عدم طرح مکرر آن گردید اما معظم‌له مقصود خویش از دولت جوان که همان توان و تحرک جسمی به همراه نشاط و روحیه جوانی بود را به وضوح مورد اشاره قرار دادند تاکید فرمودند: «بعضی‌ها تا سنین بالا هم به یک معنا جوانند؛ حالا همین شهید عزیزی که شما از او اسم بردید - شهید سلیمانی، و بنده شب و روز به یاد او هستم- شصت و چند سال سنّش بود، ایشان که خیلی جوان نبود؛ اگر دَه سال دیگر هم زنده می‌ماند و بنده زنده می‌ماندم و بنا بود که من مشخّص بکنم، او را در همین جا نگه می‌داشتم، یعنی کنار نمی‌گذاشتم او را که جوان هم نبود. بنابراین بعضی اوقات افرادی که در سنین جوانی هم نیستند، کارهای جوانانه خوبی را می‌توانند انجام بدهند.»

۲- اعلام «علاج دردهای مزمن کشور» به عنوان هدف انتخابات

رهبر معظم انقلاب اسلامی هنوز چهار ماه به انتخابات مانده بود که در اواخر بهمن ماه در دیدار غیرحضوری با مردم تبریز علاج دردهای مزمن کشور را به عنوان هدف اصلی انتخابات بیان فرموده و دو راهبرد رسیدن به آن «انتخابات پرشور و انتخاب اصلح» ترسیم کردند.

معظم‌له با تاکید بر مشارکت پرشور مردم در پای صندوق‌های رای و تاثیر آن برآینده کشور فرمودند:

البتّه اگر این شرکت پُرشور مردم همراه بشود با یک انتخاب درست که حقیقتاً یک نیروی کارآمد و باایمان و پُرانگیزه و علاقه‌مند به کار انتخاب بشود به وسیله‌ی مردم، خب این نورٌعلی نور است و آینده‌ی کشور را تضمین خواهد کرد... علاج دردهای مزمن کشور در پُرشور بودن انتخابات و حضور عمومی مردم و بعد، انتخاب اصلح، انتخاب شخصیّت مناسب در انتخابات ریاست جمهوری است.

۳- تاکید بر مدیریت جدید در راس قوه مجریه در پیام نوروزی

اگر چه رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام نوروزی خودشان بسیار کوتاه به انتخابات ۱۴۰۰ اشاره کرده و بر تاثیر آن در اهمیت سال آینده تاکید داشتند اما در همان عبارت کوتاه بر تأثیر مهمّی که انتخابات می تواند بر اوضاع کشور و آینده‌ی آن بگذارد تصریح کرده و از مدیریّتهای جدید و تازه‌نَفَسی سخن گفتند که به فرموده ایشان «با انگیزه‌های گوناگون قوی ان‌شاءالله وارد مدیریّت اجرائی کشور خواهند شد.» مدیریتی که الزاماً به تشکیل دولت کارآمد خواهد انجامید. بنابراین انتخابات، این سال را بسیار مهم و حسّاس می‌کند.

٤- سپردن کلید حل مشکلات اقتصادی بدست مردم با انتخاب شعار سال

پرواضح است که «جهش تولید» دارای ماهیتی اقتصادی است و هر گونه پرش از مشکلات اقتصادی انباشته شده و گشایش در امر معیشت مردم مشروط به تحولاتی در رونق تولید کالای داخلی و چرخه اقتصادی است. اما جهش تولید در سال جدید با دو پسوند همراه شده که در واقع شروط تحقق آن می باشند. «پشتیبانی و مانع زدایی» دو شرط مهمی که اگرچه از ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی برخوردار می‌باشند اما با عنایت به در پیش بودن انتخاباتی سرنوشت ساز، وزن سیاسی آن با اختلاف زیادی بیشتر است.

علت این امر از آن روست که علت‌العلل عدم تحقق کامل جهش تولید در سال گذشته به عدم پشتیبانی لازم و وجود موانع متعدد و مختلف باز می‌گردد. دو مقوله ای که بیش از هر چیز نیازمند مدیریت کارآمد و انقلابی و اصلاح رویکردهای مدیریتی از خارج به داخل می‌باشد. به عبارت روشن تر جهش تولید و پرش از مشکلات اقتصادی منوط به چرخش مدیریتی از غیرانقلابی به انقلابی است. مسیری که الزاما بدست مردم و از راه انتخابات می گذرد.

این معنا در تبیین شعار سال با تصریح مورد اشاره مقام معظم رهبری قرار گرفت و فرمودند:

خب یک کشوری با این خصوصیّات، با این همه ظرفیّت، اگر یک برنامه‌ریزی درست اقتصادی داشته باشد و یک مدیریّت قوی هم بالاسرش باشد که این مدیریّت

- که من حالا بعد در مسئله‌ی انتخابات اشاره خواهم کرد- البتّه باید قوی و قادر بر حلّ مسائل باشد، مردمی باید باشد، ضدّفساد باید باشد می‌تواند به یک کشور پیشرفته‌ی اقتصادی تبدیل بشود و دیگر هیچ گونه ابزار تحریم در او اثر نکند.

بدین ترتیب می‌توان گفت اگر جهش تولید تنها راه پرش از مشکلات از اقتصادی است آن جهش و این پرش نیاز به سکویی دارند که ساخت آن بدون «انگیزش ملی» در واپسین روزهای خرداد ۱۴۰۰ و حضور سبز و آگاهانه در پای صندوق های رای ممکن نخواهد بود.

۵- بیان اهمیت انتخابات در قالب مفاهیمی نغز

مقام معظم رهبری در خصوص اهمیت انتخابات در دیدار مجازی با مردم تبریز با تعابیر بلند و جدیدی از انتخابات یاد فرمودند و آنرا «یک فرصت، یک ظرفیت، یک امکان، یک ذخیره، یک افتخارتوصیف کردند و فرمودند: حقیقت قضیّه این است که انتخابات برای کشور یک افتخار است، انتخابات در کشور ما یک فرصت بسیار بزرگ است؛ این فرصت را نباید از دست داد، خواندند. معظم‌له در فرمایشات نوروزی نیز با واژه های تازه ای به توصیف اهمیت انتخابات پرداخته و که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

«یک نوسازی در کشور، یعنی یک افراد تازه‌نَفَسی وارد میدان می‌شوند، وارد کار می‌شوند، و در دستگاه اجرای کشور یک نوسازیی به وجود می‌آید که این

خیلی چیز مهمّی است. یک نَفَس تازه‌ای به دستگاه اجرائی داده خواهد شد. خب کار دستگاه اجرائی خیلی سنگین است که بعد هم اشاره می‌کنم و ان‌شاءالله می‌گوییم. بنابراین یک مجموعه‌ی تازه‌نَفَس و پُرانگیزه وارد کار می‌شوند، و این برای کشور خیلی چیز مبارک و خوبی است.»

ناگفته نماند که مقام معظم رهبری همیشه با نگاهی دوراندیشانه و منحصر به فرد به انتخابات نگریسته و از آن به موضوع بسیار مهم، تاثیرگذار، بیمه کننده کشور، ناامید کننده دشمن، نعمت الهی، لیله القدر، خون تازه و... یاد می فرمودند اما دقت در تعابیری که در این انتخابات مورد تاکید معظم‌له قرار گرفته دارای یک پیام خاص و مفهومی جدید می باشد که باید مورد توجه نخبگان و مردم قرار گیرد.

این پیام مدیریتی در راستای کارآمدسازی دولت از مفاهیمی مانند «**نوسازی** در دستگاه اجرای کشور»، «یک **نَفَس تازه‌ای** به دستگاه اجرائی»، «ورود یک مجموعه‌ی **تازه‌نَفَس** و پُرانگیزه»، «یک **فرصت**»، «یک **ظرفیت**»، «یک **امکان**»، «یک **ذخیره**» و... به وضوح قابل درک است و نشان می‌دهد معظم‌له در مسیر نیل به یک دولت کارآمد تلاش می‌کنند.

٦- تاکید بر اهمیت مشارکت و تبیین منافع آن برای خود مردم

رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص اهمیت مشارکت مردم در پای صندوق های رای تاکید کرده و برکات آن را در قالب عباراتی نو و مهم مورد اشاره قرار داده و فرمودند:

«انتخابات هر چه پُرشورتر، هر چه با اقبال عمومی مردم بیشتر همراه باشد، اثرات و منافعش برای کشور و برای خود مردم بیشتر خواهد بود.»

«وقتی مردم در انتخابات شرکت کنند و شور انقلابی خودشان را نشان بدهند، این موجب امنیّت کشور می‌شود، این موجب پس زدنِ دشمنان می‌شود، طمع دشمن را در کشور کم می کند.»

«حضور مردم و مشارکت مردم، نشان‌دهنده‌ی اقتدار ملّی است. این را همه باید بدانیم و اذعان کنیم که بله، امکانات دفاعی و قدرت‌های دیپلماسی و امثال این‌ها به کشور اقتدار می‌دهد، در این شکّی نیست امّا بیش از همه‌ی اینها مردم یک کشورند، ملّتند که اقتدار می‌دهند.»

«وقتی همه احساس کنند در دنیا - دشمن و دوست- که این ملّت هوشیار است، بیدار است، سرِ پا است، عازم است، پُرانگیزه است، این کشور یک اقتداری، یک هیبتی در چشم همه پیدا می‌کند؛ چه دوست و چه دشمن. بنابراین حضور مردم موجب اقتدار کشور خواهد شد.»

«انتخابات، مظهر حضور مردم است؛ اجتماعات انقلابی، مظهر حضور مردم است و از همه مهم‌تر البتّه انتخابات است.»

«بنده قبلاً مکرّر راجع به «ایران قوی» صحبت کرده‌ام... مسلّماً ایران قوی بهتر از ایران ضعیف و ناتوان و توسری‌خور است؛ ایران قوی، ایران عزیز و دارای عزّت.»

«خب حالا این قوّت را چه کسی به ایران می‌بخشد؟ همان طور که عرض کردیم، ملّت؛ ملّت هستند که این قوّت را به کشور می‌بخشند و حضور ملّت و مشارکت‌شان هم -اصل مشارکت‌شان، اندازه‌ی مشارکت‌شان- مسلّماً در این قوّت ملّی تأثیر دارد.»

اگر چه از دیدگاه مقام معظم رهبری مشارکت مردم در همه انتخابات ها مهم و در اولویت اول قرار داشته اما ممکن است عده ای عدم بکارگیری مشارکت حداکثری در این انتخابات را به معنای عدول معظم له از حضور حداکثری مردم تلقی کرده که بخواهند بی نیاز نظام از حضور مردم، یا تغییر اولویت نظام و رهبری از مشارکت به نتیجه را القاء نمایند که قطعاً چنین برداشتی غلط بوده و به هیچ وجه با منویات معظم له همخوانی ندارد. آنچه در این رابطه می تواند تا حدودی عدم بکارگیری عبارت فوق را تحلیل نماید این است که:

اولاً انتظار مشارکت حداکثری که معمولاً با حضور بیش از ۶۰ درصد مردم محقق می شود، با توجه به نارضایتی مردم از وضعیت معیشتی و مشکلاتی که تحریم‌ها، بی

تدبیری‌ها و کرونا در یک ساله اخیر ایجاد نموده، شاید انتظار به جایی نباشد و شواهد و قرائن، نظرسنجی و انتخابات گذشته نیز موید آن است که تحقق این خواسته همیشگی و قلبی همه دلسوزان کشور در این شرایط دور از ذهن بوده و تاکید بر آن ممکن است مورد سوء استفاده بیگانگان، جریان های فرصت طلب و برخی از عوامل فتنه و انحراف قرار گیرد. لکن آنچه به شکل آشکار از فرمایشات رهبر معظم انقلاب بر می آید، تاکید بر حضور هر چه بیشتر مردم در قالب مفاهیم بلندی چون؛ انتخابات پرشور، شور انقلابی و تبیین روشن نتایج داخلی و خارجی آن می باشد. چنانچه موکداً می‌فرمایند؛ حضور مردم، مشارکت مردم، اصل مشارکت مردم، اندازه مشارکت شان مسلماً بر قوت ملی کشور تاثیر دارد.

ضمن آنکه تصور کسانی که فکر می کنند پیروزی یک جریان سیاسی در فرض مشارکت پایین متصور است، تصور غلطی است، چراکه در مقطع فعلی هیچ عاملی بیش از نارضایتی مردم از وضعیت اقتصادی کشور بر عدم حضور مردم تاثیرگذار نیست و عامل روی طبقات پایین جامعه و اقشار ضعیف تاثیر بیشتری دارد. جایی که به اصطلاح پایگاه رای برخی از نامزدها و گروههای سیاسی انگاشته می شود.

نکته مهم دیگری که مقصود این نوشتار را شکل می دهد، اثبات تاکید رهبر معظم انقلاب بر تشکیل دولت کارآمد می باشد که به آسانی از جملاتی چون؛ «انتخابات هر چه پُرشورتر، هر چه با اقبال عمومی مردم بیشتر همراه باشد، اثرات و

منافعش برای کشور و برای خود مردم بیشتر خواهد بود.» قابل درک است اما هرگز نباید دور از ذهن داشت که میزان رای بر کارآمدی دولت تاثیر مستقیمی دارد و دولت های با رای پایین امکان مانور کمتری برای دست زدن به کارهای بزرگ را داشته و فرضیه عبور نظام از اولویت مشارکت را باطل می کند.

علاوه بر این رهبر معظم انقلاب تلاش اصلی دشمنان انقلاب اسلامی را کاهش مشارکت و دلسردکردن مردم معرفی کردند و توجه ملت ایران را متوجه این راهبرد دشمن در انتخابات پیش رو جلب کردند. لذا عبور نظام از مشارکت حداکثری فرضیه غلطی است که تنها از ذهن های مریض و یا فکرهای کوتاه متصاعد می شود.

این درحالیست که همه دلسوزان و وفاداران انقلاب اسلامی می دانند روی کارآمدن دولت کارآمد با کارشکنی هایی از سوی غرب و غرب‌گرایان داخل کشور مواجه خواهد بود و تلاش می کنند کاهش مشارکت را به نوعی بحران مشروعیت جلوه داده و از ظرفیت ناراضیان جامعه که تعداد آنها به غلط به تعداد کسانی محاسبه می‌شود که پای صندوق های رای حاضر نشده اند، استفاده کنند. لذا هر رای با هر کیفیت به صندوق های رای به منزله کاهش میزان قدرت دشمن در تهاجمات نرم و سخت آنها در چهار سال آینده به حساب می‌آید.

از این رو، به نظر می‌رسد انتخابات شوراها ظرفیت خوبی جهت افزایش مشارکت مردم در پای صندوق های رای دارد و با تاکید بر اهمیت منطقه‌ای و محلی و تاثیر

مستقیمی که در هر شهر و روستا دارد می‌تواند جهت افزایش مشارکت موثر باشد. بویژه آنکه در شهر و روستاهای کوچک رقابت در شوراها عمدتاً از پوشش سیاسی خارج شده و ابعاد قومی، عشیره ای، ده بالایی و ده پایینی برخوردار است.

۷- تبیین شاخصه ها ی رئیس جمهور با تاکید بر شاخصه های مدیریتی

بر همین اساس مقام معظم رهبری با اشاره به پیامدهای داخلی و خارجی انتخابات پرشور و مشارکت مردم به بیان شاخصه های رئیس جمهور مطلوب پرداختند:

۱- اوّلاً باکفایت باشد، دارای **مدیریّت و کفایت مدیریّت** باشد.

۲- ثانیاً **باایمان** باشد؛ اگر بی‌ایمان بود، نمی‌شود به او اعتماد کرد؛ آدم بی‌ایمان کشور را، منافع کشور را، مردم را یک وقتی می‌فروشد؛ پس باایمان باشد.

۳- **عدالت‌خواه** باشد، ضدّفساد باشد؛ این یکی از مهم‌ترین خصوصیّاتی است که بایست در رئیس‌جمهور وجود داشته باشد که به معنای واقعی کلمه به دنبال اجرای عدالت باشد و به معنای حقیقی کلمه با فساد بخواهد مبارزه کند.

۴- دارای **عملکرد انقلابی و جهادی** باشد؛ یعنی با عملکرد اُتوکشیده نمی‌شود کار کرد؛ با این همه مسائل اساسی‌ای که در کشور وجود دارد، یک حرکت جهادی و انقلابی لازم است؛ بایستی عملکردش این جوری باشد.

۵- به **توانمندی‌های داخل** معتقد باشد.

۶- به جوانان معتقد باشند، **جوان‌ها** را قبول داشته باشند، جوان‌ها را به عنوان پیش‌ران حرکت عمومی کشور بشناسند و به آنها اعتماد کنند.

۷- **مردمی** باشد.

۸- امیدوار باشد؛ آدمِ مأیوس و بدبین و با نگاه تلخ به آینده و تاریک به آینده نباشد.

نکته مهم در شاخصه های هشت گانه دو نکته حائز اهمیت وجود دارد که عبارتند از:

یکی اینکه مدیریت و البته کفایت مدیریتی به عنوان اولین شاخصه مطرح شده که بیانگر تاکید معظم له بر لزوم تغییرات مدیریتی در این شرایط می باشد و مردم باید جهت گزینش منتخبان خویش این شاخصه را در اولویت قرار دهند. رعایت این اصل شاخصه اصلی دولت آینده را «مدیریت قوی و کارآمد» قرار می‌دهد که البته باید شاخصه‌های بعدی را نیز داشته باشد.

دوم اینکه در میان شاخصه های فوق یک پیام ضمنی وجود دارد که از مواردی چون عملکرد انقلابی و جهادی استنباط می شود. تا کنون رهبر معظم انقلاب از واژه انقلابی و جهادی برای شاخص نامزدها استفاده می‌فرمودند اما این بار عملکرد را به کار برده اند که معنای آن می‌تواند این باشد که انقلابی بودن به رگ گردن کلفت کردن نیست، عمل لازم دارد و مهمتر اینکه برای شناخت مصداق آن نمی‌توان حسن

ظن داشت و روی کسانی که شناخت وجود ندارد، حساب کرد. انتخابی درست و ولایتمدارانه است که طبق این فرمایش از روی شناخت و بررسی سوابق فرد صورت گیرد.

انتخاب این ملاک و تاکید روی سابقه و عملکرد افراد از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی دقیقاً به مفهوم رسیدن به دولت کارآمد است چراکه جایگاه ریاست جمهوری محل آزمون و خطا نیست تا افراد ناشناخته و امتحان پس نداده را انتخاب کرده و فرض را بر این بگذاریم که انشاءالله که موفق خواهد بود. این نوع نگاه تاکنون سبب شده که اولا افرادی از این خلاء استفاده کرده و از ناشناختگی خود برای تصدی مسئولیت‌ها استفاده کنند که در بسیاری از موارد به زیان کشور بوده و هزینه آنرا نظام و مردم پرداخت کرده اند. لذا یک راه روشن برای رسیدن به دولت انقلابی خارج کردن جایگاه‌های راهبری از محل تست افراد گوناگون می باشد و به عبارت عامیانه باید از شکل گیری دولت لپ‌لپی جلوگیری کرد. از این رو، معظم له در ادامه فرمایشات انتخاباتی و احصاء شاخصه های رئیس جمهور مطلوب تاکید فرمودند:

«اگر چنانچه یک چنین کسی باشد که بتواند مشکلات را مدیریّت کند و بیاید سر کار، مطمئنّاً این کشور را به نقطه‌ی مطلوب خواهد رساند. یک رئیس‌جمهوری با این خصوصیّات را پیدا کنید. البتّه پیدا کردنش برای همه‌ی آحاد مردم آسان نیست؛

خب می‌توانند به کسانی مراجعه کنند، از آنها سؤال کنند. به هر حال، سعی کنند یک چنین خصوصیّاتی را در نامزد ریاست جمهوری پیدا کنند. و از خدا بخواهیم که خودش ان‌شاءالله ملّت ایران را کمک کند و هدایت کند که بتوانند چنین شخصی را با این خصوصیّات بیابند و او را انتخاب کنند.»

معظم له در این فراز از سخنان شان به سه نکته مهم اشاره می فرمایند:

یک) گره کار کشور در نارسائی مدیریتی نهفته است که راه حل رفع این نقیصه، تنها در انتخاب رئیس جمهوری با شاخصه های مورد اشاره می باشد.

دو) تشخیص مصداق فرد متناسب با این شاخصه ها در میان نامزدها کار ساده ای نبوده و به مشورت با نخبگان نیاز دارد.

سه) تشکیل دولت کارآمد بدون استعانت از خدای باری تعالی ممکن نبوده و اوست که باید اراده فرموده و ملت ایران را در راستای چنین انتخابی هدایت فرماید.

البته در میان عوامل زمینی همچنین می توان به عواملی چون نقش اعضای محترم شورای نگهبان نیز اشاره کرد که در این زمینه رسالت بسیار مهمی بر دوش دارند. چراکه بسیاری از مردم به استناد تایید این شورا به نامزدها رای می‌دهند و افراد آزمون پس نداده در عرصه مدیریتی نمی‌توانند کشور را به حل مشکلات و دولت کارآمد برساند. شاید بتوان گفت یکی از علل عدم شکل گیری دولت کارآمد در گذشته همین امر بوده که نامزد پیروز انتخابات اذعان کرده است که خودش هم

فکر نمی‌کرده است رای بیاورد. این جمله از زبان روسای جمهوری اصلاحات، اصولگرایان و دولت فعلی نقل شده است که به لحاظ دمکراسی ارزش بسیاری دارد اما به طور طبیعی به دولت کارآمد منجر نشده است چراکه وقتی شخص رئیس جمهور منتخب می گوید گمان هم نمی‌کرده که انتخاب شود نباید انتظار داشتن برنامه منسجم و تیم توانا برای انجام امور و حل مشکلات کشور از وی داشت.

۸- نهی عام نامزدهایی که توانایی ندارند.

علاوه بر موارد فوق رهبر معظم انقلاب اسلامی در این انتخابات به شکل بی‌سابقه ای، کلیه نامزدهای مدعی توانایی شایستگی برای ریاست جمهوری را به شکل عام نهی فرموده و بار سنگینی که باید بردارند را به آنها گوشزد فرمودند تا مجدداً شاهد شکل گیری دولت ناکارآمد نباشیم. لذا معظم له از نامزدها خواستند با شناخت نسبت به مشکلات و مسائل کشور وارد عرصه رقابت ها شوند و ببینند اگر می توانند این بارسنگین را بردارند وارد شوید و اگر دیدید نه، وارد نشوید که وعده‌ی خیلی بدی به این دسته افراد داده شده است. مواردی که معظم له خطاب به کلیه نامزدها گوشزد فرمودند، عبارتند از:

- ✓ اوّلاً مشکلات و مسائل اصلی کشور را بشناسید.
- ✓ بدانید که مشکل کشور کجا است و مسائل کشور چیست،

- ✓ برای حلّ آن مسائل هم یک برنامه‌ای و راه حلّی داشته باشید، ولو اجمالی؛ حالا نمی‌گوییم تفصیلی؛ ولو به نحو اجمال، یک راه حلّی برای آن داشته باشید.
- ✓ مسئله‌ی اقتصاد را بشناسید؛ اقتصاد مهم است. (رشد تولید ملّی، رشد سرمایه‌گذاری ملّی، تقویت پول ملّی، مسئله‌ی تورّم و امثال این‌ها)
- ✓ مسئله‌ی امنیّت کشور که مسئله‌ی بسیار مهمّی است.
- ✓ موضوع آسیب‌های اجتماعی که یکی از آن مسائل مهمّ کشور مسئله‌ی آسیب‌های اجتماعی است.
- ✓ روبه‌رو شدن با سیاست‌های پیچیده‌ی دنیا؛ شما می‌خواهید با این سیاست‌ها مواجه بشوید؛ مسئله‌ی سیاست خارجی.
- ✓ مسئله‌ی بسیار مهمّ فرهنگ.

۹- نهی خاص بعضی از نامزدها

مقام معظم رهبری در این انتخابات حداقل تاکنون یک نفر را - که نظر مشورتی ایشان را جویا شده بود- از ورود به عرصه انتخابات نهی فرمودند. این نهی اگر چه به طور خصوصی و از باب نصیحت پدرانه صورت گرفته و از جهات مختلف خیر و صلاح فرد مورد نظر مورد توجه قرار داشته است لکن نمی توان دغدغه معظم له در ضرورت شکل گیری دولت کارآمد را نادیده و بی تاثیر انگاشت. دولتی که بعید

است توسط افرادی بدون سابقه اجرایی و نامزدهایی که صرفا بر اساس انجام تکلیف و یا اهداف سیاسی پاپیش گذاشته اند محقق شود.

این درحالیست که در تحلیل های صورت گرفته بر این رویداد به مواردی چون احتمال ردصلاحیت، فشار اصلاح طلبان، امکان سوء استفاده سکولارهای از بیت حضرت امام(ره) و حتی فتنه پیشاانتخاباتی اعتراض به ردصلاحیت ها مورد اشاره قرار گرفته است.

۱۰- اهمیت جایگاه ریاست جمهوری

یکی دیگر از مواردی که به طور بی سابقه ای مورد اشاره مقام معظم رهبری قرار گرفت، موضوع اختیارات ریاست جمهوری، بویژه بیان اهمیت آن در مدیریت کشور بود که با عباراتی چون «مهم‌ترین و مؤثّرترین مدیریّت کشور، ریاست جمهوری است» تبیین گردید. بدون شک چنین تعابیری تاثیر زیادی در توجه مردم به انتخابات و بیان نتیجه آن دارد که اگر با کارآمدی همراه گردد می‌تواند حلال مشکلات کشور باشد.

البته مقصود دیگر رهبر معظم انقلاب پاسخ به ادعای پایین بودن اختیارات روسای جمهور بود اما این فرمایشات خود اتمام حجتی با نامزدهای انتخابات بود که من بعد احدی از روسای جمهور آینده حق ندارند ناکارآمدی خود را به گردن اختیارات

انداخته و به دنبال بهانه جویی باشند. بلکه بر عکس با این سطح اختیارات و اهمیت جایگاه ریاست جمهوری، انتظارکارآمدی از دولت انتظار زیادی نیست.

بر همین اساس رهبر معظم انقلاب در سخنانی کم سابقه اختیارات رئیس جمهور را بیان کرده و تصریح فرمودند:

«رئیس‌جمهور[ی] یکی از پُرمشغله‌ترین و پُرمسئولیّت‌ترین دستگاه‌ها است؛ یعنی نمی‌شود گفت «یکی از»؛ رئیس‌جمهور از همه‌ی مدیریّت‌های کشور پُرمشغله‌تر و پُرمسئولیّت‌تر است؛ تقریباً همه‌ی مراکز مدیریّتی کشور در اختیار رئیس‌جمهور است؛ یعنی فرض کنید که قوّه‌ی قضائیّه یا دستگاه‌های نظامی خب مدیریّت‌هایی دارند؛ اینها در قبال مدیریّت‌هایی که در قوّه‌ی مجریّه هست یک اندکی بالاتر از صفرند یا چند درصدِ مختصرند. عمده‌ی نزدیک به همه‌ی مدیریّت‌های کشور که هزاران مدیریّت است، در اختیار رئیس قوّه‌ی مجریّه است. همه‌ی بودجه‌ی مصوّب کشور در اختیار رئیس‌جمهور است، چون رئیس [سازمان] برنامه و بودجه معاون رئیس‌جمهور است و مستقیم زیر نظر ریاست جمهوری است. امکانات حکومتی کشور هم همین طور، اکثر و اغلب در اختیار رئیس‌جمهور است. بنابراین، مدیریّتهای دیگر در جنب قوّه‌ی مجریّه در واقع چیزی نیستند. ریاست جمهوری یک چنین جای مهمّی است.»

الزامات دستیابی به دولت کارآمد

۱- حضور پرشور در انتخابات به رغم تلاش دشمن برای دلسرد کردن مردم

بدون شک بدون حضور پرشور مردم در پای صندوق های رای تلاش دشمن برای کاهش مشارکت می تواند بر نتیجه انتخابات نیز تاثیر بگذارد و میزان رای هر دولت بر کارآمدی آن نیز تاثیر دارد. از این رو، مقام معظم رهبری در فرمایشات انتخاباتی خویش به این موضوع بر اساس اطلاعات متقن اشاره کرده و فرمودند: «ملّت عزیز هم بدانند که دستگاه‌های جاسوسی و سرویس‌های اطّلاعاتیِ کشورهایی و از همه بدتر کشور آمریکا و همچنین رژیم صهیونیستی از چندی پیش و نه امروز دارند تلاش می‌کنند که انتخابات آخر خرداد را بی‌رونق کنند؛ یا برگزارکنندگان را متّهم می‌کنند [و می‌گویند] «انتخابات مهندسی شده» -در واقع برگزارکنندگان انتخابات را دارند متّهم می‌کنند یا شورای محترم نگهبان را متّهم می‌کنند- یا مردم را دلسرد می‌کنند [و می‌گویند] «رأی شما اثری ندارد، در بهبود اوضاع تأثیری نمی‌گذارد؛ چرا بیخودی خودتان را خسته می‌کنید!». با شدّت تمام از این کارها دارند می‌کنند.»

۲- کاهش تاثیر فضای مجازی در جابجا کردن اولویت مشکلات

یکی دیگر از چالش های دستیابی به دولت کارآمد که مورد اشاره رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز قرار گرفت تاثیر شبکه‌های ول و رهای فضای مجازی می باشد

که متاسفانه در اختیار دشمنان ملت ایران قرار داشته و به جای تامین منافع ملی ایران در خدمت منابع بیگانگان قرار دارد. یکی از آسیب هایی که این رسانه می تواند در انتخابات وارد نماید، کاهش مشارکت و یا تغییر جهت رای از طریق مدیریت افکار عمومی می‌باشد. شبکه های اجتماعی بیگانگان می توانند اولویت مردم از مسائل اقتصادی را به مسائل دیگری تغییر دهند تا در واقع مردم را از توجه و تمرکز بر خواست اصلی خویش که حل مشکلات اقتصادی می باشد متوجه مسائل حاشیه ای نموده و مانع تشکیل دولت کارآمد کنند. فرمایشات گلایه مندانه معظم له در این رابطه کاملا گویاست.

«متأسّفانه در فضای مجازیِ کشور ما هم که آن رعایت‌های لازم با وجود این همه تأکیدی که من کردم صورت نمی‌گیرد و در یک جهاتی واقعاً ول است، که بایستی آن کسانی که مسئول هستند حواسشان باشد. همه‌ی کشورهای دنیا روی فضای مجازیِ خودشان دارند اِعمال مدیریّت می‌کنند، [در حالی که] ما افتخار می‌کنیم به اینکه ما فضای مجازی را ول کرده‌ایم! این افتخار ندارد؛ این به هیچ وجه افتخار ندارد. فضای مجازی را بایستی مدیریّت کرد. از این امکان مردم استفاده کنند، برای مردم بلاشک وسیله‌ی آزادی است، خیلی هم خوب است امّا نباید این وسیله را در اختیار دشمن گذاشت که بتواند علیه کشور و علیه ملّت توطئه کند.»

۳- جلوگیری از دوقطبی شدن انتخابات

آخرین فراز از فرمایشات انتخاباتی مقام معظم رهبری توصیه معظم له به وحدت و جلوگیری از دوقطبی های کاذب و جعلی جهت دوگانه کردن ملت ایران با معیارهای سیاسی چپ و راست، قومی و نژادی فارس و غیر آن، مذهبی شیعه و سنی و ... بود که سبب شکاف و اختلاف شده و دشمن را در تاثیر بر محیط داخلی کشور بویژه رقابت های انتخابات مدد می‌رساند. بدون تردید یکی از راه های نقش آفرینی دشمن بهره برداری از اختلافات داخلی است بویژه آنکه در انتخابات آینده تلاش آنها بر کاهش مشارکت مردم متمرکز شده و این هدف را با ایجاد ناامنی‌های زنجیره‌ای در محیط داخلی و پیرامونی کشور دنبال می کنند. از این رو، حمایت از هرگونه حرکت اعتراضی در مرحله ردصلاحیت‌های و یا مرحله اعلام نتایج آراء بشدت مورد حمایت دشمن قرار گرفته و بعید نیست با ساخت دوقطبی های جنگ و صلح، انتقام و مذاکره مانع رسیدن کشور به دولت کارآمد شوند.

بر همین اساس رهبر معظم انقلاب در خاتمه فرمایشات انتخاباتی خویش خطاب به ملت ایران فرمودند: «ملّت عزیزمان انتخابات را نماد وحدت ملّی قرار بدهند، نماد دودستگی و نماد تفرقه قرار ندهند، نماد دوقطبی‌گری قرار ندهند؛ این تقسیم‌های غلط «چپ» و «راست» و امثال این‌ها را کنار بگذارند. آنچه مهم است آینده‌ی کشور است، آنچه مهم است آینده‌ی نسل ما است، آنچه مهم است نظام باعزّت اسلامی در کشور است؛ اینها مهم است، اینها را بایستی در نظر بگیرند و به معنای واقعی کلمه در کنار هم باشند. البتّه سلیقه‌ها مختلف است؛ اختلاف سلیقه هست، اختلاف بینش

سیاسی هست، اختلاف قومیّت‌ها هست، اختلاف مذاهب هست؛ اینها هیچ اشکالی ندارد؛ هم قبلاً بوده، هم حالا هست، هم بعدها خواهد بود؛ اینها اشکالی ندارد [لکن] اینها باید وحدت ملّی را به هم نزند، یعنی آحاد ملّت را در مقابل هم قرار ندهد، کشور را دوقطبی نکند.»